

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ

ବନାମ

ବିରୁପାକ୍ଷ ଶଙ୍କର ନାତଗୌଡ଼ା

ଅଗଷ୍ଟ 21, 1996

[କେ. ରାମସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଜି. ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ ନ୍ୟାୟାଧୀଶସ୍ୱୟ]

ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1894 ଧାରା 23 (1) । ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ - କ୍ଷତିପୂରଣ - ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ପ୍ରେରଣ କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ବାର୍ଷିକ ଅମଳ ଗଣନା କରିବାରେ 15 ବର୍ଷର ଗୁଣକ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲା - ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣ - କୁଅ ପାଇଁ ପୃଥକ କ୍ଷତିପୂରଣ ମଧ୍ୟ ଅଧିନିୟମ କରାଯାଇଥିଲା- ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ କରାଯାଇଥିଲା - ରାୟ ଦିଆଗଲା ଯେ କୁଅ ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ପ୍ରେରଣ କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ - ସେହି 10 ବର୍ଷର ଗୁଣକକୁ ବାତିଲ କରି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 23 (1) ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ଗଣନା ପାଇଁ ଅମଳର ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ - କ୍ଷତିପୂରଣ ପୁନଃଗଣନା କରିବାକୁ ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ପ୍ରେରଣ କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ ବନାମ ପି. ବୀରଭଦ୍ରସା ଇତ୍ୟାଦି. ଇତ୍ୟାଦି, [1984] 2 ଏସ୍. ସି. ଆର୍. ଡି. 386, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଦେଖାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା : ଦେଖାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 703-704/1989 ।

M.F.A. ସଂଖ୍ୟା 1385-86/1979ରେ କର୍ତ୍ତୃତକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 9.9.83 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ)

ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ଏମ୍. ବୀରାସ୍ୱା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ ବାଗାୟତ ଜମି ପାଇଁ ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା 3,500 ଟଙ୍କା ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଜମି (ଜିରାୟତ ଶୁଳ୍କ) ପାଇଁ ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା 960 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ, ଦେଖାନୀ ବିଚାରପତି ଆଖୁ ଚାଷ ହୋଇଥିବା ବାଗାୟତ ଜମି ପାଇଁ ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା 10,000 ଟଙ୍କା ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଜମି ପାଇଁ ପ୍ରତି ଏକର ପିଛା 4000 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । କର୍ଷାଚକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 9, 1988 ରେ ଏକ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦେଇ ଏହାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ବୀରସ୍ତା ଦୁଇଟି ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ବାର୍ଷିକ ଅମଳ ଗଣନା କରିବାରେ ତୃତୀୟ ଭାବରେ 15 ବର୍ଷର ଗୁଣକ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ । ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ ବନାମ *ପି. ବୀରଭଦ୍ରସାହି* ଇତ୍ୟାଦି, [1984] 2 SCR 386 ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାୟରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଗଣନା ପାଇଁ 10 ବର୍ଷର ଗୁଣକ ସଠିକ୍ ପଦ୍ଧତି ହେବ ।

ତଦନୁସାରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1894 ର ଅଧିନିୟମ 23 (1) ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ 10 ବର୍ଷର ଗୁଣକ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ କୁଅକୁ 13, 000 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିଆଯାଇଥିବା ପୃଥକ କ୍ଷତିପୂରଣ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ବୈଧ ନୁହେଁ । ଯେତେବେଳେ ଜମିର ମାଲିକ ଫସଲ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ କୁଅରୁ ପାଣି ନେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେ ଅମଳ ଆଧାରରେ ଜମି ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ସେ ପୃଥକ ଭାବରେ କୁଅ ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ, କୁଅ ପାଇଁ 13, 000 ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ପ୍ରେରଣ କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷତ୍ତ୍ୱ ଭାବରେ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 23 (1) ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ଗଣନା ପାଇଁ ଅମଳର ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟରେ 10 ବର୍ଷର ଗୁଣକ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବା ଉଚିତ । ତେଣୁ ବିଚାର ନିମନ୍ତେ ପ୍ରେରଣ କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଏହି ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣର ପୁନଃଗଣନା କରିବାକୁ ଏବଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଏହା ଉପରେ ଦେୟ ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଯଦି ଏହି ଅର୍ଥରାଶି ପୂର୍ବରୁ ଆଦାୟ ହୋଇସାରିଛି, ତେବେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଅର୍ଥରାଶି ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମୁକ୍ତ ରହିବ ।

ତଦନୁସାରେ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ମଞ୍ଜୁର ଦିଆଯାଇଛି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଟି. ଏନ୍. ଏ.

ଅପିଲଗୁଡ଼ିକୁ ମଞ୍ଜୁର ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ତୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁମୋଦନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ

ଅନୁବାଦକ

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।